

ТЕКСТ 7:

ПОНЯТИЯ, ИЗПОЛЗВАНИ В МЕТОДИКАТА НА ПРЕПОДАВАНЕТО НА ЧУЖД ЕЗИК

Методиката на преподаването на ЧЕ използва термини от езикознанието, педагогиката и други науки.

През 1989 г. е издаден справочникът „Методически понятия в ЧЕО“ (А. Илиева, Х.Хелмих).

Най-важните от всички са следните понятия:

- A. Семантизация
- Б. Ситуация
- В. Догадка
- Г. Ролеви игри

A. Семантизация

В процеса на преподаването на ЧЕ се изучават нови думи и правилата за тяхното свързване в речта. Съвсем естествено, преди новите думи да се запомнят те трябва да бъдат разбрани, т.е. да се осъзнае какво означават. С други думи обяснението на значението на новите думи предшества тяхното запомняне. Същият принцип важи и за изучаването и изясняването на значенията на граматическите категории. Следователно „семантизация“ това е обяснението на значенията на думите и граматическите категории. Тя е един от най-съществените моменти от работата на преподавателя по ЧЕ.

СЕМАНТИЗАЦИЯ

обяснение → разбиране
осъзнаване на значение → запомняне
понятието научаване
признака приложение

действието

Начинът на обяснението на лексикалното или граматическото значение зависи от:

- метода на преподаването
- етапа на обучението
- предварителната работа на преподавателя

Най-популярният метод за семантизиране е преводът на лексикалното значение на родния език на обучаемите или на друг контактен език. Този начин се употребява най-широко, но той не трябва да бъде първият и последният или единственият начин за обяснение на значението. Той не може да се прилага в случаите, когато в една група се обучават хора, носители на различни езици или когато не може да бъде използван контактен език. Но дори и когато преподавателят познава родния език на обучаемите или може да използва контактен език не винаги средствата, които той използва за семантизация могат правилно да покажат различията в семантичната структура на думите в двата езика (ЧЕ и РЕ или ЧЕ и КЕ).

Най-често използваните средства за обяснение на ЧЕ са примери, обяснения, таблици, картини.

При ДМ не се препоръчва обяснение на РЕ или КЕ, както и превод. При тези методи преподавателят трябва добре да покаже чрез нагледни средства (картини, илюстрации) значението на думите или изразите така че обучаемите да разберат правилно значението. За да стане това се изисква огромна предварителна подготовка от страна на преподавателя. Той трябва да намери най-краткия и най-верния път, по който може да покаже значението на всяка дума.

Основно изискване обаче е значението на думите да се обяснява само на езика, който се изучава (в нашия случай на български), а не на родния или на друг контактен език.

Какво се постига по този начин? Какви са резултатите?

1. Обучаемите чуват непрекъснато ЧЕ (български)
2. Постепенно започват да го разбират

3. Научават се да мислят на ЧЕ
4. Сами откриват значението на думите
5. Запомнят думата по-лесно (в усилието нещо да разберат, те просто го научават)

По този начин се осъществява най-важната цел на ЧЕО, а именно, да се създаде „естествена среда“ за обучаемите.

След като думите се обяснят по този начин, е възможно да се преведат на родния или контактния език от преподавателя или да се изиска обучаемите сами да предложат превод. Целта в този случай не е да се обясни новото значение, а само да се провери дали то правилно е разбрано от тях.